

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

ПРОЄКТ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ. ГЕОГРАФІЯ)**

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація освітня: бакалавр середньої освіти

Кваліфікація професійна: вчитель історії, вчитель географії

Умань, 2023 р.

I. Профіль освітньої програми зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія. Географія)

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, історичний факультет, кафедра історії України, кафедра географії та методики її навчання.
Ступінь освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти Професійна кваліфікація: вчитель історії, вчитель географії
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Середня освіта (Історія. Географія)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЕКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Серія НД № 2489130 Відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 16 червня 2016 р. протокол № 121 (наказ МОН України від 21.06.2016 р. № 79-А) Термін дії сертифіката до 1 липня 2026 р.
Цикл/рівень	FQ - ENEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2026 р.
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://udpu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy https://history.udpu.edu.ua
2 - Мета освітньої програми	
Забезпечити фундаментальну теоретичну та практичну підготовку фахівців, здатних проводити навчальну, виховну, методичну, організаційну роботу на посаді вчителя історії та географії у закладах загальної середньої освіти в умовах Нової української школи.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	01 Освіта/ Педагогіка 014 Середня освіта 014.03 Середня освіта (Історія) <i>Об'єкт вивчення:</i> освітній процес у закладах загальної середньої освіти, пов'язаний із навчанням історії та географічних дисциплін. <i>Цілі навчання:</i> формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі з організації освітнього процесу, зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання історії та географії. <i>Теоретичний зміст:</i> сучасні теоретичні засади історичних, природничих, соціальних наук, педагогіки, психології, методик навчання історії та географії, нормативно-правові положення в галузі середньої освіти і методологія їх використання в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти. <i>Методи та методики:</i> наукові принципи і методи історичних та педагогічних досліджень, освітні технології та методи навчання, спрямовані

	<p>на формування загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> інформаційно-комунікаційні системи та технології, навчально-методичне забезпечення комплексу дисциплін, необхідне для формування професійних компетентностей бакалавра, використання баз різних установ для проведення навчальних і виробничих практик.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Передбачає формування професійних – пізнавальних, методичних, практичних умінь для виконання функціональних обов'язків учителя історії та географії, педагогічної взаємодії, формування готовності до професійного самовдосконалення.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта, освітня програма Середня освіта (Історія. Географія). Ключові слова: вчитель, середня освіта, історія, географія.
Особливості програми	Вивчення у сув'язі з історією системи природничо-географічних наук у межах широкого кола дисциплін. Акцент на освіченість, поглиблення і створення знань, здатність навчатися за індивідуальною освітньою траєкторією.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр середньої освіти може займати первинні посади, відповідно до професійних назв робіт за ДК 003:2010 (зміни №10, 2021): код КП 232 – вчитель закладу загальної середньої освіти; код КП 3330 – асистент вчителя; код КП 33 – фахівці в галузі освіти та навчання.
Подальше навчання	Випускники бакалаврської програми мають можливість продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти у галузі історії та права. Крім того, здобувачі вищої освіти можуть продовжити своє навчання за програмою другого циклу FQ-EHEA, 7 рівня QF-LLL у навчальних закладах зарубіжних країн у відповідності до угод про співпрацю та обмін студентами.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Ґрунтуються на принципах студентоцентризму, діяльнісного, компетентнісного, контекстного, проблемно-орієнтованого підходів; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення практичної та творчої складової навчання у формі комбінації лекцій, практичних і лабораторних занять, самостійної навчальної та дослідницької роботи з використанням елементів дистанційного навчання, розв'язування прикладних задач, виконання проєктів, навчальних та виробничих практик, курсових робіт.
Оцінювання	Рейтингова система оцінювання регулюється «Положенням про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» та передбачає виконання поточного, модульного й підсумкового оцінювання. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та лабораторних занять з метою визначення рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на різних етапах опанування навчальної дисципліни. Модульний контроль дозволяє оцінити рівень цілісного бачення здобувачем вищої освіти проблематики завершеної частини навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводять з метою визначення результатів навчальних досягнень здобувача вищої освіти на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Його складниками є семестровий контроль результатів навчання та атестація здобувачів вищої освіти. Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), проводиться у формі складання комплексного кваліфікаційного екзамену з історії та методики її навчання та випускного

	екзамену з географії з методикою навчання. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється в балах з наступним переведенням в оцінку за традиційною національною шкалою та шкалою ECTS.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми середньої освіти у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та природничих наук, загальних теорій і методів психолого-педагогічних теорій і фахових методик та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої громадянські права і обов'язки, усвідомлювати та утверджувати цінності демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність виявляти повагу до української культури, зберігати та примножувати соціокультурні надбання, виражати власну національно-культурну ідентичність, творче самовираження.</p> <p>ЗК 3. Здатність взаємодіяти на основі етичних міркувань, толерантності, поваги до цінностей інших культур зваженості і миролюбності.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою, використовувати її як засіб для усної та письмової комунікації та у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність використовувати знання іноземної мови в професійній діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, здатність будувати суб'єктно-суб'єктні відносини діяльності, нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.</p> <p>ЗК 7. Здатність до евристичного пошуку та дослідницької діяльності, обробки та аналізу інформації з різних джерел, впевнене і критичне використання технологій інформаційного суспільства для роботи та спілкування.</p> <p>ЗК 8. Здатність до навчання впродовж життя, саморозвитку у професійній діяльності, осмислення інновацій, нових практик та контекстів.</p> <p>ЗК 9. Здатність до продуктивного міжособистісного спілкування, до вмінь представляти складну комплексну інформацію у стислій формі усно і письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні наукові категорії з філософії, історії розвитку суспільства та терміни природничих наук.</p> <p>ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 1. Знання та розуміння концептуальних основ та змісту й методології фундаментальних та прикладних наук.</p> <p>ФК 2. Знання сучасних досліджень в галузі історичних наук. Знання основних особливостей, тенденцій, закономірностей розвитку вітчизняної та світової історії.</p> <p>ФК 3. Знання наукової періодизації історії, здатність використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу.</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати критичний аналіз історичних джерел та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ФК 5. Знання основного змісту географічних дисциплін.</p> <p>ФК 6. Здатність аналізувати компонентну і територіальну структуру галузей господарства; проводити характеристику окремих територіально-виробничих комплексів, промислових і транспортних вузлів, сільськогосподарських зон.</p> <p>ФК 7. Здатність визначати оцінку суспільно-географічного положення території; давати економічну оцінку природно-ресурсного потенціалу України та країн світу; аналізувати демографічні, розселенські, міграційні, етнічні та працересурсні процеси в їх взаємозв'язку.</p>

ФК 8. Здатність визначати фактори, які зумовлюють відмінності соціально-економічного розвитку країн і регіонів.

ФК 9. Здатність синтезувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук у самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь, застосовувати їх на практиці.

ФК 10. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

ФК 11. Знання наукових основ методики навчання історії та географії.

ФК 12. Здатність до організації процесу пізнання в учнів різних вікових категорій, застосовувати інтерактивні педагогічні технології.

ФК 13. Здатність моделювати та організовувати навчання історії та географії, відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ФК 14. Знання методики компетентісно орієнтованого оцінювання навчальних досягнень учнів. Уміння добирати і застосовувати сучасні методи оцінювання для відслідковування динаміки особистісного розвитку дитини.

ФК 15. Знання змісту, форм та методів позакласної й позашкільної роботи з історії та географії.

ФК 16. Знання нових підходів до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції.

ФК 17. Здатність до комунікативної взаємодії зі здобувачами освіти, батьками, колегами.

ФК 18. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ФК 19. Здатність застосовувати нові інформаційні технології у освітньому процесі.

ФК 20. Здатність до педагогічної рефлексії, самоаналізу, самокорекції, дисемінації професійного досвіду.

ФК 21. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості освітнього процесу з географії у закладах загальної середньої освіти.

7 – Програмні результати навчання

ПРН1. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

ПРН 2. Здатність встановлювати зв'язок між дисциплінами, демонструвати інтегроване мислення, пояснювати цілісну картину суспільного розвитку через міжпредметні зв'язки.

ПРН 3. Здатність демонструвати знання змісту історичних дисциплін; аналізувати історичні процеси і події у їх порівнянні та взаємозв'язку.

ПРН 4. Здатність виявляти взаємозв'язки між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

ПРН 5. Здатність володіти історичною періодизацією, розглядати суспільні явища в розвитку та конкретно-історичних умовах певного часу.

ПРН 6. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

ПРН 7. Здатність розуміти основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел, уміти здійснювати наукові дослідження та презентувати їх результати.

ПРН 8. Здатність працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, представляти та обговорювати відображені в них факти, явища, події, визначати власну позицію щодо суперечливих питань в історії.

ПРН 9. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття

культур та національних спільнот.

ПРН 10. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

ПРН 11. Здатність аналізувати природні умови і природні ресурси України та світу.

ПРН 12. Здатність аналізувати окремі територіально-виробничі комплекси, промислових і транспортних вузлів, сільськогосподарських зон, економічних районів, окремих регіонів країн світу, визначити проблеми та шляхи їх подальшого розвитку.

ПРН 13. Здатність визначати фактори, які зумовлюють відмінності соціально-економічного розвитку країн і регіонів; уміння моделювати розвиток соціально-економічних процесів в даних регіонах та країнах.

ПРН 14. Здатність розробляти власну систему навчання географії та використовувати її під час педагогічних практик.

ПРН 15. Знання глобальних суспільно-географічних процесів, вміння скласти характеристики населення України та світу, секторів і галузей світового господарства.

ПРН 16. Знання теоретико-методичних основ регіональної фізичної географії; історії формування території України, вивчення її природи і розвитку природничо-географічної науки.

ПРН 17. Уміння аналізувати географічні процеси у світі та в окремих регіонах і країнах.

ПРН 18. Здатність виявляти предметно-методичну компетентність, проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням державних вимог до рівня навчання здобувачів освіти.

ПРН 19. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу.

ПРН 20. Здатність працювати з компетентісно орієнтованими методиками, раціонально застосовувати ІКТ на уроках історії та географії.

ПРН 21. Здатність проводити наукові дослідження, застосовувати загальнонаукові і спеціальні методи, виявляти творчий підхід у діяльності.

ПРН 22. Здатність виявляти проєктну ініціативу, уміння реалізувати навчальні проєкти на уроках і в позакласній діяльності.

ПРН 23. Здатність організовувати позаурочну, позашкільну роботу учнів у закладах загальної середньої освіти, створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.

ПРН 24. Здатність реалізовувати навчання історії у багатокультурному суспільстві, визначати форми, методи, прийоми вивчення питань полікультурності у процесі навчання історії.

ПРН 25. Готовність до соціальної взаємодії у мультикультурному середовищі, до навчання культурі миру як системі поведінкових норм, що базуються на ідеалах терпимості, ненасильства, поваги до фундаментальних прав та свобод людини.

ПРН 26. Готовність усвідомлювати значення соціальних функцій вчителя історії, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

ПРН 27. Уміння самостійно аналізувати причини і наслідки політичних явищ і процесів, роль в них ідеологічних чинників, традицій, уявлень і переконань громадян.

ПРН 28. Здатність взаємодіяти на засадах партнерства, акумулювати та поширювати досвід професійної діяльності, моніторинг власної навчальної та практичної діяльності.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Склад проєктної групи освітньо-професійної програми, викладацький склад, що задіяний до виконання дисциплін за спеціальністю відповідають
-----------------------------	---

	<p>Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні освіти.</p> <p><i>Проектна група:</i></p> <p>Гарант освітньо-професійної програми – Опацький Ігор Юрійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.</p> <p>Тацієнко Наталія Леонідівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.</p> <p>Браславська Оксана Володимирівна, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.</p> <p><i>Група забезпечення:</i> процес навчання забезпечують провідні фахівці кафедр, у складі 4 докторів наук, 30 кандидатів наук та 8 викладачів.</p> <p>До реалізації програми залучаються провідні вчені науково-дослідних інститутів НАН України, вчені АПН України та науковці інших вітчизняних і закордонних університетів.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Доступ до технічних можливостей комп'ютерного класу, аудиторій з мультимедійними проекторами та мультимедійними дошками, вільний безперебійний доступ до мережі Internet. Можливість використовувати у навчанні напрацювання науково-дослідних лабораторій факультету: «Археологія Уманщини», «Історичне краєзнавство Уманщини», «Відродження нації», «Соціовимір».</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Освітній процес забезпечений навчально-методичними комплексами, авторськими підручниками та посібниками, методичними рекомендаціями, електронними освітніми ресурсами. Інформаційно-методичне забезпечення підтримується за допомогою електронних навчальних курсів, розміщених в інформаційно-освітньому середовищі Moodle, а також здійснюється через факультетський Web-сайт.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Національна кредитна мобільність в Університеті здійснюється у відповідності до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини». Формами академічної мобільності для здобувачів вищої освіти є навчання за програмами академічної мобільності, мовне або наукове стажування; для Працівників – участь у спільних проектах, викладання, наукове дослідження, наукове стажування, підвищення кваліфікації.</p> <p>Відповідно до угоди №01121 ЗВО, укладеною Університетом та Харківською гуманітарно-педагогічною академією, Рівненським державним гуманітарним університетом, Донбаським державним педагогічним університетом, Південноукраїнським національним педагогічним університетом імені К.Д.Ушинського, Глухівським національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка, Сумським державним педагогічним університетом імені А.С.Макаренка здобувачі вищої освіти можуть навчатися за програмами академічних обмінів.</p> <p>Реалізації права на академічну мобільність забезпечують укладені угоди з військовою академією (м. Одеса) «Про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу» та із Сумським державним університетом «Про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу».</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Право здобувачів вищої освіти на академічну мобільність реалізовується на підставі міжнародних програм і проектів, договорів про співробітництво в галузі освіти і науки між університетом та закладами-партнерами або з власної ініціативи здобувача, підтримуваної адміністрацією Університету</p>

	<p>на основі індивідуальних запрошень. Формами академічної мобільності здобувачів вищої освіти в Університеті є навчання за програмами академічної мобільності, мовне або наукове стажування.</p> <p>Реалізовується програма міжнародної академічної мобільності в закладах: Поморська академія в м. Слупську (Польща); Гуманітарно-природничий університет імені Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща); Інститут європейської культури Познанського університету імені Адама Міцкевича в м. Гнєзно (Польща).</p>
Навчання іноземних здобувачів освіти вищої	<p>Передбачена можливість навчання іноземних студентів.</p> <p>Іноземні студенти навчаються за окремим навчальним планом, в якому за рахунок дисциплін гуманітарного циклу виділено 600 годин (20 кредитів) на вивчення мови навчання впродовж 4 років з виходом на випускний екзамен.</p>

II. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 01	Українська мова за професійним спрямуванням	3	екзамен
ОК 02	Іноземна мова	8	екзамен
ОК 03	Історія української культури	3	екзамен
ОК 04	Філософія	3	екзамен
ОК 05	Політологія	3	екзамен
ОК 06	Історія культури зарубіжних країн	3	екзамен
ОК 07	Археологія	3	екзамен
ОК 08	Загальне землезнавство	3	залік
ОК 09	Метеорологія і кліматологія	3	залік
ОК 10	Фізичне виховання		залік
ОК 11	Джерелознавство історії України	3	залік
ОК 12	Давня і середньовічна історія України	5	екзамен
ОК 13	Історія України пізнього середньовіччя (XVI – середина XVII ст.)	3	екзамен
ОК 14	Історія України ранньомодерної доби (середина XVII – XVIII ст.)	4	екзамен
ОК 15	Історія України XIX ст.	4	екзамен
ОК 16	Історія України XX ст.	6	екзамен
ОК 17	Історія стародавнього світу	4	екзамен
ОК 18	Історія середніх віків	5	екзамен
ОК 19	Регіональна економічна і соціальна географія	3	екзамен
ОК 20	Картографія з основами топографії	3	екзамен
ОК 21	Основи суспільної географії	3	залік
ОК 22	Географія материків і океанів	3	екзамен
ОК 23	Педагогіка	4	екзамен
ОК 24	Психологія	4	екзамен
ОК 25	Новітні інформаційні технології в історії	3	екзамен
ОК 26	Теорія та методика навчання історії	4	екзамен
ОК 27	Теорія та методика громадянської освіти	3	залік

ОК 28	Методика навчання географії	3	екзамен
ОК 29	Економічна і соціальна географія України	3	екзамен
ОК 30	Історія слов'янських народів від найдавніших часів до кінця XVIII ст.	4	екзамен
ОК 31	Історія слов'янських народів (XIX - XX ст.)	6	екзамен
ОК 32	Нова історія країн Європи та Америки	4	екзамен
ОК 33	Новітня історія країн Європи та Америки	5	екзамен
ОК 34	Нова історія країн Азії та Африки	4	екзамен
ОК 35	Новітня історія країн Азії та Африки	4	екзамен
ОК 36	Історіографія історії України	3	екзамен
ОК 37	Історіографія всесвітньої історії	3	екзамен
ОК 38	Фізична географія України	3	екзамен
ОК 39	Пам'яткознавство і музеєзнавство	3	екзамен
ОК 40	Геологія з основами геоморфології	3	екзамен
ОК 41	Історична географія України	3	екзамен
ОК 42	Військова історія України	3	залік
ОК 43	Курсова робота з історії	1	залік
ОК 44	Курсова робота з географії	1	залік
ОК 45	Курсова робота з педагогіки або психології	1	залік
Загальний обсяг кредитів обов'язкових компонент		153	
Вибіркові компоненти ОП			
Загальний обсяг кредитів вибірових компонент		60	
Практична підготовка			
	Навчальна практика	15	
П 01	Археологічна	3	залік
П 02	Музейно-архівна	3	залік
П 03	Географічна	3	залік
П 04	Педагогічна	6	залік
	Виробнича практика	9	
П 05	Виробнича (педагогічна)	9	залік
Загальний обсяг практичної підготовки:		24	
	Атестація	3	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240 кредитів	

III. Логічна послідовність освітніх компонент освітньо-професійної програми Середня освіта (Історія. Географія)

Код н/д	Обов'язкові компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практика, атестація)
1 семестр	
ОК 01	Українська мова за професійним спрямуванням
ОК 03	Історія української культури
ОК 11	Джерелознавство історії України
ОК 41	Історична географія України
ОК 07	Археологія
ОК 21	Основи суспільної географії
ОК 09	Метеорологія і кліматологія
ОК 20	Картографія з основами топографії
2 семестр	
ОК 24	Психологія
ОК 10	Фізичне виховання
ОК 12	Давня і середньовічна історія України
ОК 42	Військова історія України

OK 17	Історія стародавнього світу
OK 30	Історія слов'янських народів від найдавніших часів до к. XVIII ст.
П 01	Археологічна практика
OK 40	Геологія з основами геоморфології
	3 семестр
OK 04	Філософія
OK 13	Історія України пізнього середньовіччя (XVI-сер. XVII ст.)
OK 06	Історія культури зарубіжних країн
OK 25	Новітні інформаційні технології в історії
OK 08	Загальне землезнавство
OK 22	Географія материків і океанів
OK 38	Фізична географія України
ВВ.01	Дисципліна вільного вибору
	4 семестр
OK 02	Іноземна мова
OK 23	Педагогіка
OK 45	Курсова робота з педагогіки або психології
OK 18	Історія середніх віків
OK 14	Історія України ранньомодерної доби (сер. XVII-XVIII ст.)
OK 39	Пам'яткознавство і музеєзнавство
П 02	Навчальна (педагогічна) практика
ВВ.11	Дисципліна вільного вибору
	5 семестр
OK 15	Історія України XIX ст.
OK 31	Історія слов'янських народів (XIX – XX ст.)
OK 28	Методика навчання географії
OK 29	Економічна і соціальна географія України
ВВ.05	Дисципліна вільного вибору
ВВ.06	Дисципліна вільного вибору
ВВ.13	Дисципліна вільного вибору
ВВ.14	Дисципліна вільного вибору
	6 семестр
OK 05	Політологія
OK 32	Нова історія країн Європи та Америки
OK 34	Нова історія країн Азії та Африки
OK 26	Теорія та методика навчання історії
OK 43	Курсова робота з історії України
П 03	Навчальна (географічна) практика
ВВ.03	Дисципліна вільного вибору
ВВ.10	Дисципліна вільного вибору
	7 семестр
OK 16	Історія України XX ст.
OK 36	Історіографія історії України
OK 27	Теорія та методика громадянської освіти
П 04	Навчальна (музейна) практика
OK 43	Курсова робота з географії
ВВ.07	Дисципліна вільного вибору

ВВ.08	Дисципліна вільного вибору
ВВ.09	Дисципліна вільного вибору
8 семестр	
ОК 33	Новітня історія країн Європи та Америки
ОК 35	Новітня історія країн Азії та Африки
ОК 37	Історіографія всесвітньої історії
ОК 19	Регіональна економічна і соціальна географія
П 05	Виробнича (педагогічна) практика
ВВ.02	Дисципліна вільного вибору
ВВ.04	Дисципліна вільного вибору
ВВ.12	Дисципліна вільного вибору
	Атестація

IV. Опис програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові компоненти ОП		
ІК,ЗК4,ЗК6,ФК10,ФК17, ФК19	ПНР2, ПНР4, ПНР6, ПНР8, ПНР28	Українська мова за професійним спрямуванням
ІК, ЗК3, ЗК5, ЗК6, ЗК7	ПНР8, ПНР14, ПНР17, ПНР22, ПНР25	Іноземна мова
ІК, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ФК9,ФК16, ФК17	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР9, ПНР10	Історія української культури
ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7,ФК1,ФК4, ФК9	ПНР1, ПНР2, ПНР6, ПНР17, ПНР21, ПНР25, ПНР27	Філософія
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ФК1,ФК3, ФК9, ФК18	ПНР1, ПНР4, ПНР5, ПНР11, ПНР15, ПНР25, ПНР26,ПНР27	Політологія
ІК, ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5,ЗК6, ФК1,ФК4, ФК16	ПНР2, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР9, ПНР10	Історія культури зарубіжних країн
ІК, ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК6,ЗК7, ФК1,ФК2, ФК3, ФК18	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР8, ПНР28	Археологія
ФК 5, ФК 6, ФК 7	ПНР 11, ПНР 13, ПНР 15, ПНР 17	Загальне землезнавство
ФК 5, ФК 6, ФК 8	ПНР 11, ПНР 13, ПНР 16, ПНР 17	Метеорологія і кліматологія
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК17	ПНР10, ПНР23, ПНР25, ПНР28	Фізичне виховання
ІК, ЗК6, ЗК7, ФК1,ФК2, ФК4, ФК8	ПНР1, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7, ПНР8,ПНР10	Джерелознавство історії України
ІК, ЗК2, ЗК4, ФК2,ФК3, ФК9, ФК13	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7,ПНР8,ПНР 9,ПНР10	Давня і середньовічна історія України
ІК, ЗК2, ЗК4, ФК2,ФК3, ФК9, ФК13	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7,ПНР8,ПНР 9,ПНР10	Історія України пізнього середньовіччя (XVI-сер. XVII ст.)
ІК, ЗК2, ЗК4, ФК2,ФК3, ФК9, ФК13	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7,ПНР8,ПНР 9,ПНР10	Історія України ранньомодерної доби (сер. XVII-XVIII ст.)

ІК, ЗК2, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ФК1,ФК2, ФК3, ФК4	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7,ПНР8,ПРН 9,ПНР10	Історія України ХІХ ст.
ІК, ЗК2, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ФК1,ФК2, ФК3, ФК4	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7,ПНР8,ПРН 9,ПНР10	Історія України ХХ ст.
ІК, ЗК2, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ФК1,ФК2, ФК3, ФК4	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7,ПНР8,ПРН 9,ПНР10	Історія стародавнього світу
ІК, ЗК2, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ФК1,ФК2, ФК3, ФК4	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7,ПНР8,ПРН 9,ПНР10	Історія середніх віків
ФК 6, ФК 7, ФК 8	ПНР 11, ПНР 12, ПНР 14, ПНР 15, ПНР 17	Регіональна економічна і соціальна географія
ФК 5, ФК 6, ФК 7	ПНР 11, ПНР 12, ПНР 13, ПНР 16, ПНР 17	Картографія з основами топографії
ФК 5, ФК 7, ФК 8	ПНР 12, ПНР 13, ПНР 14, ПНР 15, ПНР 17	Основи теорій суспільної географії
ФК 6, ФК 7, ФК 8	ПНР 11, ПНР 12, ПНР 13, ПНР 16, ПНР 17	Географія материків і океанів
ФК 5, ФК 6, ФК 7	ПНР 11, ПНР 13, ПНР 14, ПНР 15, ПНР 17	Курсова робота з історії
ФК 6, ФК 7, ФК 8	ПНР 13, ПНР 14, ПНР 15, ПНР 16, ПНР 17	Курсова робота з географії
К, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ФК12,ФК15, ФК17, ФК18, ФК20	ПНР18, ПНР19, ПНР20, ПНР21, ПНР23, ПНР28	Педагогіка
ІК, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ФК12,ФК15, ФК17, ФК18, ФК20	ПНР18, ПНР19, ПНР20, ПНР21, ПНР23, ПНР28	Психологія
ІК, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ФК18,ФК19	ПНР2, ПНР3, ПНР6, ПНР18, ПНР19, ПНР20,ПРН22	Новітні інформаційні технології в історії
ІК, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ФК4,ФК11, ФК14, ФК15, ФК19,ФК20	ПНР2, ПНР4, ПНР18, ПНР19, ПНР20, ПНР23, ПНР26, ПНР28	Теорія та методика навчання історії
ІК, ІК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ФК1,ФК5, ФК7, ФК8, ФК12	ПНР8, ПНР11, ПНР13, ПНР14, ПНР17, ПНР19, ПРН22, ПРН23, ПРН25	Теорія та методика громадянської освіти
ФК 6, ФК 7, ФК 8	ПНР 11, ПНР 12, ПНР 13, ПНР 15, ПНР 16	Методика навчання географії
ФК 6, ФК 7, ФК 8	ПНР 11, ПНР 12, ПНР 13, ПНР 15, ПНР 16	Економічна і соціальна географія України
ЗК4,ЗК7, ЗК8, ФК9,ФК12, ФК20	ПНР2, ПНР4, ПНР, ПНР, ПНР, ПНР	Курсова робота з педагогіки або психології
ІК, ЗК2, ЗК7, ЗК8, ФК2,ФК3, ФК4	ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7, ПНР8, ПНР9	Історія слов'янських народів (від найдавніших часів до кінця ХVІІІ ст.).
ІК, ЗК2, ЗК7, ЗК8, ФК2,ФК3, ФК4	ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7, ПНР8, ПНР9	Історія слов'янських народів (ХІХ – ХХ ст.)
ІК, ЗК2, ЗК7, ЗК8, ФК2,ФК3, ФК4	ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7, ПНР8, ПНР9	Нова історія країн Європи та Америки
ІК, ЗК2, ЗК7, ЗК8,	ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6,	Новітня історія

ФК2,ФК3, ФК4	ПНР7, ПНР8, ПНР9	країн Європи та Америки
ІК, ЗК2, ЗК7, ЗК8, ФК2,ФК3, ФК4	ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7, ПНР8, ПНР9	Нова історія країн Азії та Африки
ІК, ЗК2, ЗК7, ЗК8, ФК2,ФК3, ФК4	ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР7, ПНР8, ПНР9	Новітня історія країн Азії та Африки
ЗК2, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ФК2,ФК3, ФК4	ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР6, ПНР8, ПНР9, ПНР10	Історіографія історії України
ЗК2, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ФК2,ФК3, ФК4	ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР6, ПНР8, ПНР9, ПНР10	Історіографія всесвітньої історії
ЗК2,ЗК3, ЗК7, ФК5,ФК6, ФК7	ПНР11, ПНР12, ПНР13, ПНР14, ПНР16, ПНР17	Фізична географія України
ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4,ЗК8, ФК2,ФК3	ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР5, ПНР6, ПНР8, ПНР9, ПНР10	Пам'яткознавство і музеєзнавство
ЗК2,ЗК3, ЗК7, ФК5,ФК6, ФК7	ПНР11, ПНР12, ПНР13, ПНР14, ПНР16, ПНР17	Геологія з основами геохімії
ІК, ЗК2, ЗК3, ФК2,ФК4	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР8, ПНР9, ПНР10	Історична географія України
ЗК2, ЗК7, ЗК8	ПНР1, ПНР3, ПНР4, ПНР6, ПНР8, ПНР10	Військова історія України
Практична підготовка ОП		
ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7,ЗК8, ФК9	ПНР1, ПНР2, ПНР3, ПНР4, ПНР6	Навчальна (археологічна) практика
ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7,ЗК8, ФК9	ПНР1, ПНР2, ПНР5, ПНР6, ПНР10	Навчальна (музейно-архівна) практика
ЗК2, ЗК3, ЗК7, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8	ПНР11, ПНР12, ПНР13, ПНР16, ПНР17	Географічна практика
ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7,ЗК8, ФК9, ФК13, ФК20	ПНР18, ПНР19, ПНР21, ПНР23, ПНР28	Навчальна (педагогічна) практика
ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7,ЗК8, ФК9, ФК13, ФК20	ПНР18, ПНР19, ПНР21, ПНР23, ПНР28	Навчальна (педагогічна) практика

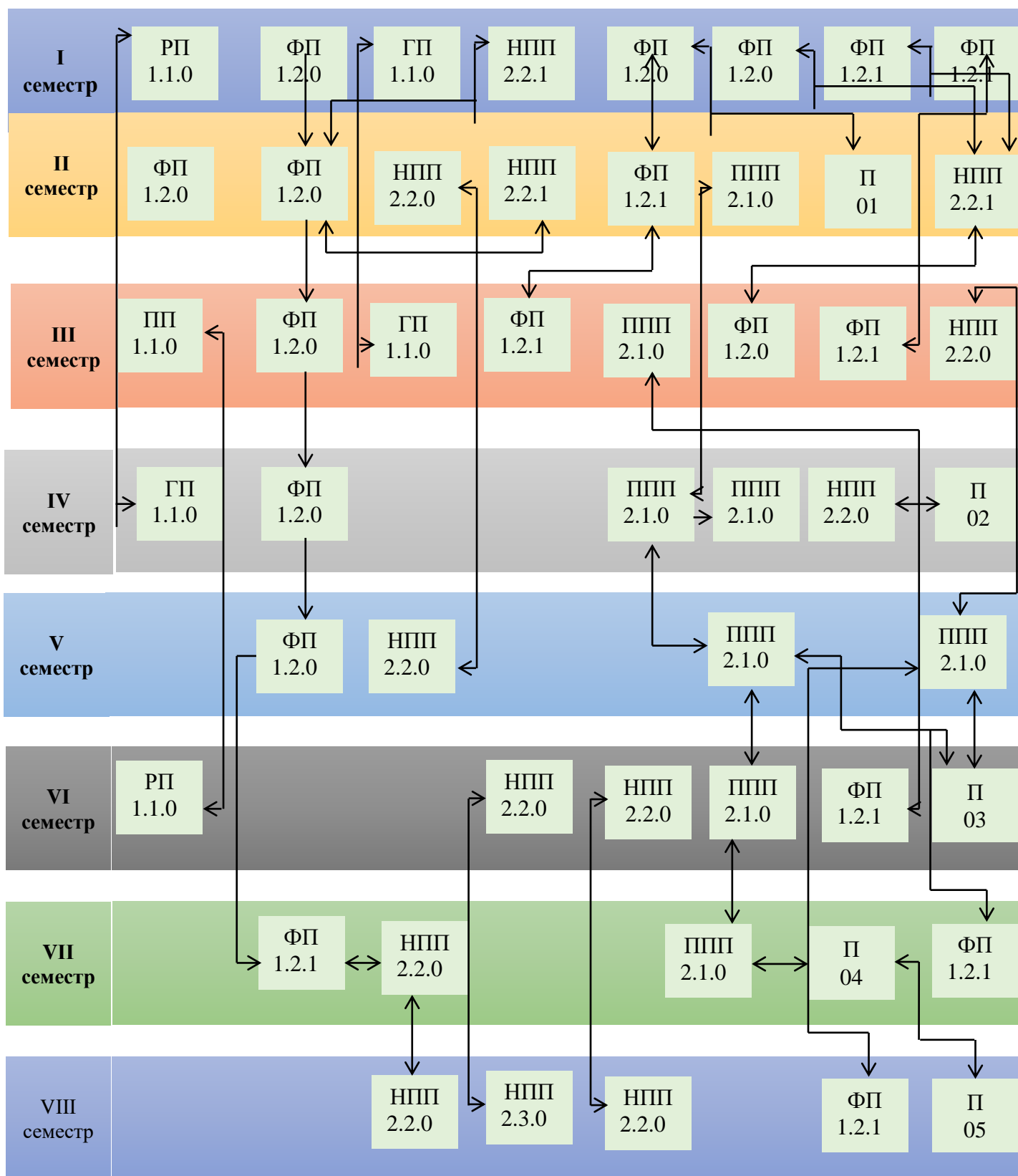
V. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої-професійної програми проводиться згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» та інших нормативно-правових актів.

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), проводиться у формі складання комплексного кваліфікаційного екзамену з історії та методики її навчання та випускного екзамену з географії з методикою навчання та завершується видачею документу державного зразка про присудження їм ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: Бакалавр середньої освіти і професійної кваліфікації: вчитель історії, вчитель географії.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

VI. Структурно-логічна схема ОП

VIII. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК41	ОК42	ОК43	ОК44	ОК45	ПІ101	ПІ202	ПІ303	ПІ404	ПІ505									
ПРН 1	+	+				+	+	+	+	+									
ПРН 2	+		+	+	+	+	+			+									
ПРН 3	+	+	+			+													
ПРН 4	+	+	+		+	+	+												
ПРН 5			+			+	+			+									
ПРН 6		+	+																
ПРН 7																			
ПРН 8	+	+	+																
ПРН 9	+																		
ПРН 10	+	+					+												
ПРН 11				+				+											
ПРН 12								+											
ПРН 13				+															
ПРН 14																			
ПРН 15								+											
ПРН 16									+										
ПРН 17																			
ПРН 18					+				+	+									
ПРН 19					+				+	+									
ПРН 20										+									
ПРН 21			+	+	+														
ПРН 22										+									
ПРН 23									+	+									
ПРН 24										+									
ПРН 25																			
ПРН 26									+	+									
ПРН 27					+				+	+									
ПРН 28				+					+	+									

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)

_____ Ігор ОПАЦЬКИЙ